

Amicul Școalei

Revistă pedagogică — culturală — socială.

Organ oficial al evizora tului școlar, al Comitetului școlar județean și al Asociației învățătorilor din județul Alba.

Apare săptămânal cu excepția lunilor Iulie—August.

Un număr 3 lei.

Director: MARIAN SASU.

Prim colaborator: TOMA COCIȘU.

COLABORATORI:

I. Aldea, Jer. Ciungan, I. Breazu, Const. N. Buzatu, I. Dobre, A. Duvlea, P. Petringenar, A. Popa, Elena Dr. Stoianovici, I. Raica, I. Trifa, V. Zdrenghia.

ABONAMENT: 150 lei pe an pentru membrii corpului didactic, iar pentru comitetele școlare și partit. 180 lei. Redacția și Administrația la biroul Revizoratului școlar — Aiud.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

IOAN SAVA.

N'au trecut nici două luni de zile și iarăși suntem siliți să înserăm, la acest loc moartea unui coleg de al nostru. În urma acestor dese lovituri rămânem pe un moment uluiți și nemângăiați. Sufletele noastre se întristează văzând cum ne părăsesc rând pe rând colegii noștri bravi cu cari muncim împreună și împărțim frățește atât bucuriile cât și greutățile luptei din zilele grele de astăzi. Durerea noastră e cu atât mai mare cu cât cel dispărut dintre noi a fost un suflet mare și ales, care lasă un loc gol în urma lui, ce nu se poate umplea așa de curând.

Colegul nostru Ioan Sava, care s'a stins în seara zilei de 8 I. c., a fost un astfel de suflet.

Tocmai pentru aceea regretăm atât de mult moartea lui, cu toate că ora fatală era așteptată de aproape un an de zile de când a fost doborât la pat.

Ioan Sava s'a născut dintr'o familie modestă de preot, la 12 Octomvrie 1890 în comuna Isovoarele (Bedeleu) din județul Turda. Clasele I—II primare le-a făcut la școala evanghelică luterană din Aiud (1898—1900), iar clasele III—IV le-a terminat la fosta școală primară ungurească de stat din Rimetea (Trăscău) în ani 1900/1902.

A făcut apoi 4 clase secundare la fosta școală civilă de stat ungurească din Turda (1902—1906). De aci a trecut apoi la școala normală română ortodoxă din Sibiu pe care a terminat-o în vara anului 1912.

Obținând diploma de învățător a funcționat la școlile confesionale din comunele Fofeldea (1912—1913) și Ludoșul Mare (1913—1920, ambele în județul Sibiu. În era română a funcționat la școlile următoare: Vințul de Jos (1920—1922, *Chiragi, județul Constanța* (1922—1923), *Chiopiler — Chiostecciler, județul Caliacra* (1923—1924), Biroul revizoratului școlar Aiud (1 Nov. 1924—15 Ian. 1925). Uioara de Sus (15 Ian. 1925—1 Sept. 1925), Școala de Arte și Meserii — Aiud (1925—1926), Școala de la Inchisoarea Centrală din Aiud (1926—1927), Școala de Arte și Meserii Aiud (15 Febr. 1927—1 Sept. 1927), Școala de stat, secția evreiască din Aiud (1927—1928), Școala de stat din Aiudul de Sus (1 Sept. 1928 până în prezinte.) Aici însă din cauza gravei boale n'a putut funcționa de loc.

Ion Sava pretolindenea, unde a funcționat, și-a făcut datoria cum se cuvine. Avea frumoase cunoștințe profesionale și era inzestrat cu alese calități sufletești, fiind un suflet bun și nobil, foarte modest și cinstit, cu frica lui Dumnezeu, insetat vecinic după dreptate și echitate. A muncit mult și afară de școală, organizând pe unde a funcționat diverse coruri bisericești și profane cu cari a realizat multe lucruri bune și frumoase. El însuși avea o voce drăguță, care ne procura adeseori momente de plăcută distracție.

În 20 Maiu 1916 a încheiat căsătorie religioasă cu d. Maria Topârcean, care i-a devenit soția bună și credincioasă până la mormânt. Din aceasta căsătorie a avut 5 copii, dintre cari astăzi mai trăesc 3 copilași; cel mai mare de 8 ani, iar cel mai mic de 2^{1/2} ani. Când în sfârșit obținuse un post bun, unde să se stabilească definitiv, a fost atăcat de tuberculosă — boala dușmană a tuturor dascălilor — care în scurt timp îl puse în mormânt.

Ioan Sava, ca aproape toți învățătorii noștri români, n'a putut lăsa avere urmașilor săi iubiți. Aceștia, afară de numele lui nepătat, nu pot moșteni alta decât o căsuță modestă aci în Aiud și penziunea bogatelor pe care o va asemna cine știe când Ministerul de Finanțe al țării...

Fac deci un călduros apel către colegii din județ să vină într'ajutorul nenorocitei familii achitând cu toții cola de o sută de lei pentru a putea întinde de grabă ajutorul de înmormântare, prevăzut de societatea noastră de ajutorare reciprocă. Prin aceasta ne vom îndeplini numai o sfântă datorință față de memoria aceluia, care ne-a fost un coleg bun și credincios și care până a fost în viață a luat totdeauna parte activă la toate luptele și străduințele purtate pentru revendicarea justelor noastre drepturi învățătoresci...

Ție iubite coleg, care ne-ai părăsit așa de curând, îți dorim din inimă ca bunul Dzeu să te așeze în cortul dreptilor, iar intristatei tale familii să-i dăruiască tărie și mângăiere deplină pentru ca să poată suporta marea și grozava lovitură, produsă prin moartea ta, tocmai în momentul când avea mai mare lipsă de sprijinul și ajutorul tău.

Dormi în pace bunul nostru coleg.

Marian Sasu.

COOPERATIVA INVĂȚĂȚ

Bilanț pe anul al

Activ.

CON

Casa — — — — — — — — — —	11000	
Mărfuri inventar — — — — — — — — — —	1507194	55
Remitendă — — — — — — — — — —	79179	75
Mobilier și Edecuri — — — — — — — — — —	49721	
Capital Centr. Corp. — — — — — — — — — —	13200	
Diversi debitori — — — — — — — — — —	475565	15
Dobânzi datorate — — — — — — — — — —	3333	
Diverse conturi — — — — — — — — — —	301992	91
Total Lei;		36

Activ.

PROFIT

Cheltueli Generale — — — — — — — — — —	41584	45
Chirii — — — — — — — — — —	20400	
Salarii — — — — — — — — — —	122900	
Impozite — — — — — — — — — —	19527	
Amortizări — — — — — — — — — —	4972	10
Dobânzi — — — — — — — — — —	97883	94
Profit net — — — — — — — — — —	90659	22
Total Lei:		71

Aiud,

Consiliul d

Președinte, M. Sasu.

Casier, E.

Membrii: Aug. Ocneau. L. Moldovan, Iosif

Comisia

Subsemnata comisie de cenzori am axaminat conturile prezente

Gheorghe Indreiu,

La

ALBATORII DIN JUDEȚUL ALBA.

de gestiune 1928.

ACTIV.

Pasiv.

Capital social vărsat	—	—	—	—	—	—	477855	
Fond de rezervă	—	—	—	—	—	—	55430	
Fond de prevedere	—	—	—	—	—	—	31549	
Fond filantropic	—	—	—	—	—	—	11966	
Fond cultural	—	—	—	—	—	—	29397	
Mobilier	—	—	—	—	—	—	13744	
Fond debitori dubioși	—	—	—	—	—	—	136393	10
Efecte de plată	—	—	—	—	—	—	100000	74
Diversi creditori	—	—	—	—	—	—	620021	
Depozite spre fructiv	—	—	—	—	—	—	337635	30
Centrala Coop. ct. crt.	—	—	—	—	—	—	342010	
C. crt. Goronul	—	—	—	—	—	—	176250	
Impoz. datorate	—	—	—	—	—	—	4000	
Dobânzi	—	—	—	—	—	—	5100	
Chirii	—	—	—	—	—	—	9176	
Profit net pe 1928.	—	—	—	—	—	—	90659	22
Total: Lei:							2441186	36

ACTIV.

Pasiv.

Din desfacerea mărf.	—	—	—	—	—	—	209128	31
Fond dubioși	—	—	—	—	—	—	190000	—
Primă de muncă nedistrib. din 1925.	—	—	—	—	—	—	1798	40
Total Lei:							397926	71

anul 1929.

Administrație:

Contab. șef.

Contab. autor. Nic. Dinu.

Contab. an, V. Maca, P. Marcu, I. Stan, I. Lucaciu.

Cenzori:

Contab. an aflat în deplină regulă și în consonanță cu registrele societății.

Contab. an Popa,

Adrian Rațiu.

Spre practica școlii active.

Ca să se intruizeze teoria ce s'a făcut în jurul școlii active subsemnatul am înaintat următorul raport Revizoratului școlar.

Domnule Revizor,

Inițiat fiind în ce s'a scris despre școala activă, mai văzând că On. Minister a aprobat un vast program de școală activă în desbaterile ce urmau să aibă loc la conferințele generale, cercetând și cărțile de practică pedagogică ale promotorilor: A Ferriere și Dr. Decroly, în baza art. 56—13 din lege, Vă rog să binevoiți a-mi da concesiune ca să practic școala activă la cl. V.—VI—VII ce le conduc, urmând ca să binevoiți a aproba, în interesul cauzei, abaterile dela programă și orar câte se vor cere, obligându-mă să Vă fac raport săptămânal despre cele ce voiu constata.

Data etc.

Toma Cocișu.

Adunarea generală a Comitetului școlar județean*.

Comitetul nostru școlar județean n'a putut să-și țină adunarea generală, convocată pe ziua de 17 Martie l. c. deoarece la aceasta adunare, spre rușinea tuturor celor neglijenți, se prezentaseră numai 43 delegați dela 154 comitete rurale câte avem în județ. Atunci s'a convocat o nouă adunare generală pe ziua de 25 Martie l. c. când apoi s'a și ținut. Spre surprinderea noastră, la aceasta adunare se prezentare aproape 80 delegați. Se vede că atitudinea hotărâtă a dlui Prefect Dr. Emil Pop, președintele com. școlar județean, care și-a arătat nemulțumirea, infierând neglijența celor ce nu se prezentase la prima adunare, zic a avut efect bun.

Adunarea din 25 a fost preidiată de către Dl Advocat Dr. Simion Pădurean, delegatul în comitet al Consiliului județean.

Adunarea a decurs în liniște, debătându-se serios toate chestiunile dela ordinea zilei. Principalul obiect a fost darea de seamă a dlui Secretar-Revizor M. Sasu despre activitatea și gestiunea comitetului județean în cursul celor patru ani din urmă și despre mersul comitetelor școlare rurale. A fost o expunere lungă, amănunțită și foarte bine documentată. În jurul contribuțiilor la cari să se impună comitetelor școlare rurale în anul financiar curente s'au încins vii discuțiuni. În urma lămuririlor dlui revizor Sasu, adunare hotărăște, că și în acest an com. rurale să contribuie cu cota de 15% la fondul com. șc. județean.

Proiectul de buget, prezentat de comitet cu suma de 427300 Lei la venituri și tot atâta la cheltueli, se votează fără nici-o modificare.

Dintre delegații comitetelor rurale au fost aleși ca membrii în comitet dnii: inv. dir. Ioan Lucaciu din Teiuș, inv. dir. Cornel

* Intârziată din lipsa de spaț.

Domșa din Căpuđ; inv. dir. Vasile Zdrenghea din Sebeșel și inv. dir Aurel Pop din Șard. Cu alegerea acestora comitetul școlar județean e complet reorganizat. Avem toată nădejdea, că așa cum e compus astăzi acest comitet va munci cu mult folos pentru școala primară din județul nostru.

Raportor.

Ceva de necrezut.

Un premiu la noi pentru școala activă.

Cetim în ziarul „Universul“ No. dela 14 Martie :

„Consiliul național al femeilor române“ dorind a contribui la răspândirea ideilor școllei active în lumea profesorilor și a părinților, înființează prin „secția sa de educație un premiu de 15.000 pentru cea mai bună lucrare cu subiectul“. „*Incerări practice în domeniul școllei active*“.

Lucrările se vor înainta până la 1 Februarie 1930, la „Casa femeii“, Splaiul Imprimeriei, 6, pentru „secția de educație fizică“.

S'a găsit un entuziast, care ne procură o deosebită plăcere prin interesul ce-l poartă școllei active.

Șigur, nu unul de pe la noi va încasa premiul care singur ademeneste pe lângă vraja lucrării. La noi lucrurile se aranjază ca într'o familie de cu vreme. Gestul femeilor române dă de gol pe toți activiștii nostri, cari au făcut și fac teoria școllei active de 20 de ani fără să se găsească cineva, care să zică: veniți aici, la mine, să vă arăt practica școllei active. Cum am merge ca într'un pelerinaj. Credem, că e timpul, consiliul care a alcătuit premiul să nu se lase abătut ori încetinit pe drumul luminos, pe care a apucat din fericite, îi urăm să deschidă o școală, ca a drului Decroly din Bruxella, pepiniera școllei active.

Toma Cocișiu.

Cooperativa Invățătorilor din județul Alba.

Ad. No. 12—1929.

CONVOACARE.

Se aduce la cunoștința tuturor membrilor, că adunarea generală convocată pe ziua de l. c. nu s'a putut ține din lipsa de membrii. Prin aceasta se convoacă o nouă adunare generală pe ziua de **Marți 23 Aprilie a. c.** (ziua de Sf. Gheorghe), în același loc și pe lângă aceeași ordine de zi. Aceasta adunare se va ține cu oricare număr de membrii prezenți.

Aiud, 8 Aprilie 1929.

Președinte, *M. Sasu.*

Secretar, *Aug. Ocnean.*

Partea oficială.

No. 1130—1929.

Obiect: *Stârpiera ciorilor.*

Vă trimitem spre executare copia ordinului Min. Instrucțiunii No. 27945—1929.

„Ministerul de Agricultură și Domenii ne face cunoscut că anul aceasta a organizat cu concursul societăților de vânătoare și a vânătorilor individual distrugerea ciorilor cum s'a făcut în anul trecut în zilele de 20 și 21 Maiu, cu un rezultat mulțumitor.

„Celor cari se disting în această ocaziune Ministerul le acordă o medalial bătută pentru acest scop.

„Având în vedere foloasele ce decurg pentru agricultura țării — prin distrugerea acestor păsări — cari fac atâta pagubă semănăturilor în genere, vă facem cunoscut ca să puneți în vedere tuturor școlilor rurale din acel județ să ia parte activă sub conducerea D-lor învățători. la adunarea și distrugerea cuiburilor și ouălelor de ciori, așa după cum se procedează și în alte țări, deoarece copiii sunt cu mult mai agili la astfel de operațiuni.

„Pentru anul aceasta s'a fixat aceste zile „zile ale ciorilor” pentru zilele de 19, 20 și 21 Maiu a. c. p. Dir. gen. ss. Formac.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Ș T I R I.

* *Rugăm a ni-se achita toate abonamentele restante și curente.*

* Dș. inv. Elisabeta Pop din Teiuș s'a serbat în 2 l. c cununia religioasă cu d. Remus Achim. Să fie într'un ceas cu noroc.

* În mormântarea regretatului nostru coleg Ion Sava a avut loc în 10 l. c, Au servit 3 preoți și a luat parte un public numeros. La mormânt au vorbit dnii M. Sasu, revizor școlar și Iosif Marian dir. școlar.

Poșta Administrației. Dlui **G. Colcer** în **Văltori**. De aci Vi-se trimite revista regulat. Căutați la școala din Zlatna.

Cărți și reviste.

A apărut: Rezumate din Psihologie, folositoare învățătorilor pentru examenul de capacitate, examenul de definitiv at și examenul de înaintare de *Simion Rusceac*. Prețul Lei 20—

Se poate comanda la autor. Adresa; *Cernăuți, Strada Bendella 15.*

Din Prefață: Rezumatele acestea din *Psihologie* sunt scrise în așa fel, ca să fie înțelese de orișicine. M'am străduit să dau explicări, reguli, exemple cât se poate de ușoare și clare. Toată materia e *concentrată* în puține pagini și va fi cuprinsă *cu ușurință* de mintea celui ce învață.

Urmează recomandarea unor reguli pentru studiu.